

Spáchá pachatel znovu sexuálně motivovaný trestný čin? Projekt testoval nástroje, jak to lépe předvídat

KLECANY – Sexuální delikvence představuje závažný problém, který ovlivňuje mnoho lidí po celém světě a Česko není výjimkou. Národní ústav duševního zdraví ve spolupráci s policií, Vězeňskou službou ČR a Probační a mediační službou realizoval projekt SEMAFOR. Jeho cílem bylo zavést statisticky validní nástroje pro posuzování rizika sexuální delikvence v systému trestní justice. V navazujícím projektu chtějí výzkumníci tyto nástroje implementovat.

Sexuálně motivovaných trestných činů je zřejmě víc

Podle statistik Policie ČR bylo za rok 2023 zaznamenáno více než 4820 případů sexuálně motivované trestné činnosti (SMTČ), mezi lety 2014–2023 se pak jedná o více než 33 275 případů. Odborníci se domnívají, že skutečný rozsah problému je mnohem závažnější, neboť oběti nahlásí orgánům činným v trestním řízení jen malý počet těchto trestných činů. Projekt SEMAFOR si kladl za cíl zjistit, do jaké míry mohou nástroje na strukturované posuzování rizika sexuální delikvence prospět praxi odborníků a také pomohl lépe pochopit a předvídat chování pachatelů sexuálních trestných činů. Díky blízké spolupráci s policií, Vězeňskou službou a Probační a mediační službou (PMS) proškolili členové týmu SEMAFOR zástupce těchto institucí a pilotně otestovali jejich schopnost používat nástroje v praxi.

„Mezi hlavní přínosy strukturovaných nástrojů na posuzování rizika patří lepší předpovědi toho, zda pachatel po propuštění z vězení znovu spáchá trestný čin. Dalším přínosem je možnost shromáždit informace k vytvoření specifických plánů pro rehabilitaci jednotlivých pachatelů. Díky aplikaci námi osvědčených nástrojů může být celý systém efektivnější a ve výsledku šetřit náklady v oblasti trestní justice,“ říká Mgr. Marek Navrátil, vedoucí aplikované části Centra pro sexuální zdraví a intervence NUDZ.

Statistika má cenné údaje

„Testovali jsme využití tří nástrojů: **STATIC-99R** používá demografická a historická data z trestního spisu (například počet spáchaných trestných činů, počet sexuálně motivovaných trestných činů, násilných trestných činů, věk) pachatele k předpovědi, zda znovu spáchá sexuální trestný čin. Tento nástroj se úspěšně používá po celém světě. **STABLE-2007** sleduje proměnlivé faktory, které mohou ovlivnit budoucí chování pachatele. Informace v tomto případě pracovníci získávají formou rozhovoru s pachatelem, mapují jeho prosociální či asociální chování, přítomnost či nepřítomnost parafílie a další. **ACUTE-2007** se zaměřuje na krátkodobé riziko a sleduje aktuální faktory, které mohou signalizovat bezprostřední nebezpečí sexuálního deliktu. Jde například o změny v sociálních vazbách či intoxikaci. Tento nástroj umožňuje rychlé zásahy a opatření,“ vysvětluje Mgr. Anna Lorenzová, výzkumnice projektu.

Vědci Centra pro sexuální zdraví a intervence NUDZ projektem SEMAFOR (SExuální a MrAvnostní činy: FORenzní posuzování rizika) navázali na svůj úspěšný projekt Parafilik, inspiraci čerpali také v zahraničí, kdy se vydali za svými kanadskými kolegy. Zároveň bylo třeba zmapovat situaci v ČR: rozhovory s vyšetřovateli a probačními úředníky ukázaly, že odborníci již s konceptem rizika pracují, ale potřebují lepší strukturovaný přístup a další školení. K tomu pomohla praktická školení ve formě interaktivních seminářů a praktických nácviků. Evaluační dotazníky ukázaly, že se

účastníci těchto školení cítí lépe připraveni a hodlají nové znalosti využít ve své praxi. V současné době realizační tým usiluje o pokračování spolupráce a další systémové zavádění nástrojů, mimo jiné v navazujícím projektu ve spolupráci s Vězeňskou službou a PMS. Projekt SEMAFOR byl podpořen Operačním programem Zaměstnanost plus (CZ.03.03.01/00/22_022/0001853).

Pro další informace, prosím, kontaktujte:**Mgr. Jan Červenka**

tiskový mluvčí

E-mail: jan.cervenka@nudz.cz

Telefon: +420 774 851 335